

**Dissertatio medica inauguralis, de febre remittente putrida paludum quae
grassabatur in Bengalia A.D. 1762 ... / [James Lind].**

Contributors

Lind, James, 1736-1812.
University of Edinburgh.

Publication/Creation

Edinburgi : Balfour, Auld, et Smellie, 1768.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/wnynq3z3>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

647/B

Binding

Scottish, very fine, circa 1770

A New

ARTHVR KAY.

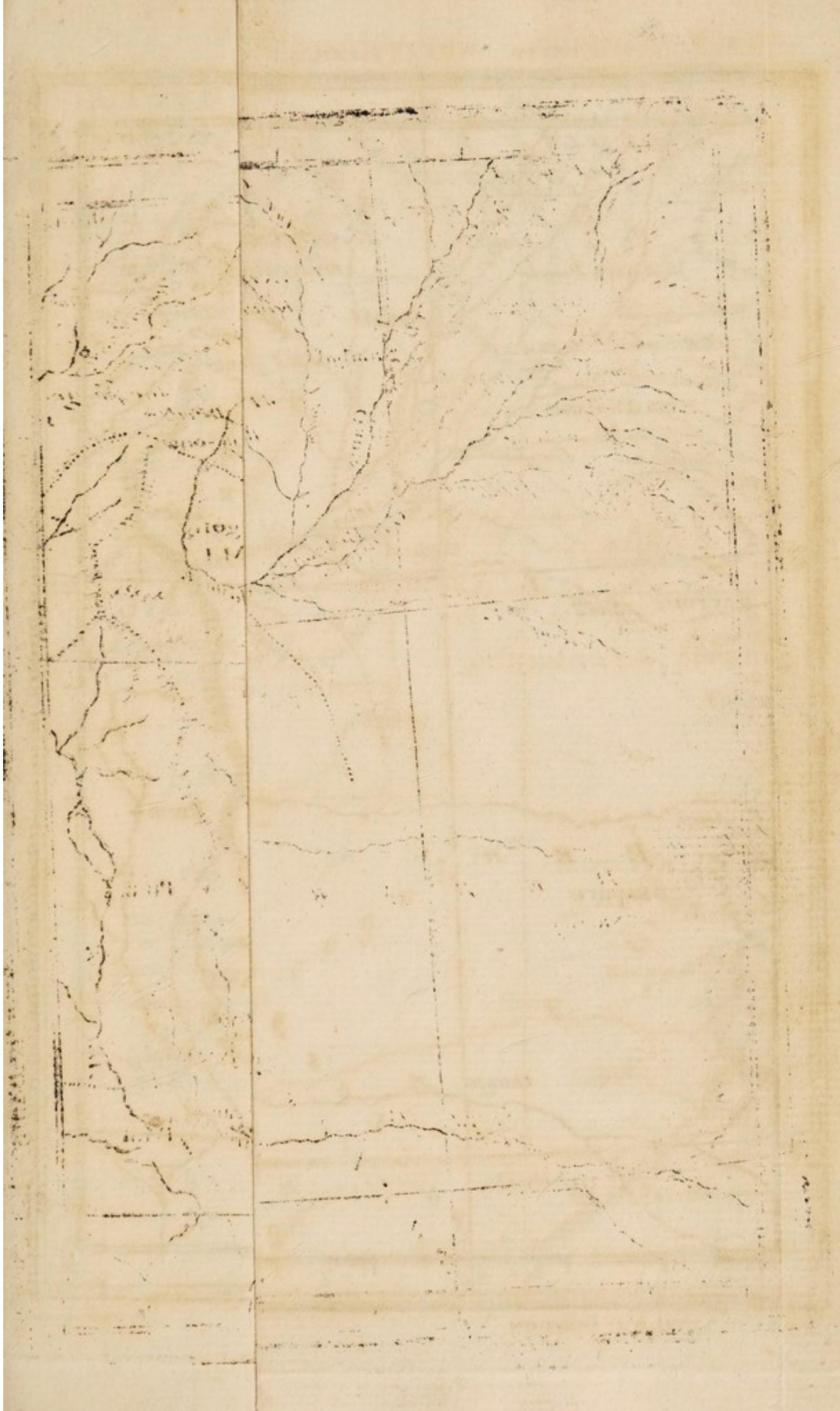
FLORIFERIS
VT · APES · IN
SALTIBVS · OM
NIA · LIBANT
OMNIA · NOS
ITIDEM ·
DEPASCIMVR
AVREA · DICTA

ЛІЧНІТЬЯ
ІАН

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30546977>

LONGITUD O RINTALIS A GRINOVICO

SIUER D'ANVILE et BOLTON

A. SMAS Sculp.

DISSE

DISSERTATIO MEDICA,
IN AUGURALIS,

D E

*Febre remittente putrida paludum quae gra-
fabatur in BENGALIA A. D. 1762.*

Q U A M.

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

N E C N O N

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

J A C O B U S L I N D,
B R I T A N N U S.

Prid. Id. Septemb. hora locoque solitis.

*Seu septem surgens sedatis amnibus altus
Per tacitum Ganges, aut pingui flumine Nilus,
Cum resuit campis, et jam se condidit alveo.* VIRG.

*Aut extrinsecus, ut nubes nebulaeque superne
Per cœlum veniunt, aut ipsa saepe coorta
De terra surgunt, ubi putrorem humida natâ 'st,
Intempestivis pluviisque, et solibus icta.* LUCRET.

E D I N B U R G I:

Apud BALFOUR, AULD, et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXVIII.

ПЕРВОЧИСЛЕННОГО
ЗАЩИЩАЮЩЕГО ПРОДУКТА

СОСТАВЛЕННОГО ПОД РЕДАКЦИЕЙ

ЗНАЧАЩИХ ЛЕКАРСТВ

СОСТАВЛЕННОГО ПОД РЕДАКЦИЕЙ

МОДЕМ

PERHONORIFICO DOMINO

JACOBO COMITI DE LAUDERDALE,

VICECOMITI DE MAITLAND,

DOMINO DE THIRLESTANE,

&c. &c. &c.

QUI ILLUSTRIS GENERE,

ILLUSTRIOR VIRTUTIBUS,

DIGNITATEM ET FORTUNAM

ÆQUA MODERATIONE SUSTINENS,

ADMIRATIONEM SINE INVIDIA

C O M P A R A V I T;

P R O P T E R I N N U M E R A

I N S E A P R I M I S U S Q U E A N N I S

C O L L A T A B E N E F I C I A :

N E C N O N,

NEC NON.

JACOBO PRINGLE DE LEES,

ARMIGERO;

QUI, DUM VIRES SUPERERANT,

ARTEM PATRIÆ MAXIME SALUTAREM

FELICITER EXERCUIT,

ET IN OMNIBUS OPERIBUS PUBLICIS

SESE OPTIMUM CIVEM PRÆSTITIT;

INGENIOSO, FACETO, ELEGANTI;

CUJUS ANIMI DOTES,

DUM AB OMNIBUS COLUNTUR,

AMICORUM AMOREM ARCTIUS CONCILIANT:

PATRONIS SUIS VENERANDIS,

DISSERTATIONEM HANC INAUGURALEM,

STUDIORUM PRIMITIA S,

GRATI SUI ANIMI TESTIMONIUM,

D. D. C.

J A C O B U S L I N D.

СИДАЧИИ СВОИ
ПОСЛАНИЯ СТАТЬЕВЫ
И ПРОГРАММЫ

СИДАЧИИ СВОИ СУДЬБЫ МИЛОСЕРДИЯ

СИДАЧИИ СВОИ СИДАЧИИ СИДАЧИИ

DISSERTATIO MEDICA,

D E

*Febre remittente putrida palidum quae grasse
sabatur in BENGALIA A. D. 1762.*

PROOE M I U M.

MOS ille Academiae Edinburgenae nunquam satis laudandus, a singularis candidatis, ad summos in medicina honores maximaque privilegia aspirantibus, ut aliquid de arte medendi speciminis ergo proferant, semper exigentis; mos ille, inquam, fane laudabilis nobis existit causa dissertationem hancce, qualem quam, in lucem emittendi.

UT hoc desumpserim thema insuper impulsus sum, eo quod, Bengalae anno 1762 degens, morbum hunc longe lateque saevientem viderim, ac phaenomena in eo observaverim medicis nostratibus fere prorsus ignota.

A

NEC

2 DE FEBRE PUTRIDA

NEC mihi potui temperare quin de ista febre tractarem, in memoriam revo- cans, quantae saluti multis, patriae rei- que publicae utilibus, fuerit Praefecti * navis clementia ac benignitas, nihil hu- mani a se alienum putantis; cuius libera- litas, ingenium, ac doctrina, amorem per- petuum omnium qui norunt conciliabunt, facientque ut cuncti carum habeant, quo- rum bona, fausta, felixque sors sit sub il- lius vivere auspiciis. Ejus auxilio ego, juvenis rudis, nec diu nec multum in re medica versatus, plus morbo isto labo- rantibus profeci, quam reliqui omnes qui ibi agebant, quibus tam beneficus defuit adjutor.

IN hac dissertatione, satis habebimus res ipsas ac quasdam observationes practicas enarrare: Novimus enim melius, quid va- leant humeri nostri, quid ferre recusent, quam ut occultas febrium causas peni- tius investigare niteremur. Has medi- cos bene doctos haud perspexisse, liquet

ex

* Dom. Joannis Smith, navis Drake dictæ praefecti.

ex hujus artis theoria priore seculo, quae nunc procul exulare jubetur. Si vero partem theoreticam prorsus respueremus, summum adibimus periculum a scopo aberrandi. Praestat autem aliquem, quam ducem habere nullum. Theoria igitur, si usui esse possit, ad sinuosos vitandos errores procul dubio adhibenda est; semper tamen memoria teneamus, defectus hujuscce rei facilius indicari quam corrigi.

MULTA in hoc opusculo satius duximus praetermittere, quam mera conjectura niti; ne, et ipsi decepti, lectores quoque deciperemus,

Regionis, quatenus spectat ad morbum inducendum, descriptio.

INGENS ille terrae tractus ad caput sinus Bengalae fluvio Gange intersecatur, qui in multas partes divisus, ac ex harum quibusdam in locis junctura amplias insulas efficiens, tandem in sinum eundem multis ostiis effunditur. Tota regio

regio campestris, arboribusque, prolixiore gramine, quod ibi dicitur *jungall*, aut agris paludosis, oryzam colendo idoneis, obsita est: In ea quoque existunt complures crepidines, Ang. *creeks*, quae a fluminibus ad superiora regionis loca pertinent. Ripae fluminum ac crepidinum, quotiescumque nudae refluxu undae relinquuntur, sunt limosae, vaporemque affatim emittunt; aquae quoque plurimis in locis falsae, faciunt ut, judice LANCISIO, magis calamitosa haecce sint effluvia.

CUM status coeli sit procellosus ac imbrifer, ab idibus Junii ad idus Septembres *, regio plerumque aqua pluvia aut inundatione

* Annus apud Bengalam rite in tria tantum tempora dividitur, quorum unumquodque spatium quatuor mensium explet. Ab idibus Junii ad idus Octobris, immensum coelo venit agmen aquarum; ab idibus Octobris ad idus Februarias, exsilit jucundius ac frigidius anni tempus; a parte media Februarii ad idus Junii, facies coeli calida, ventosa, atque arida est; per quod tempus, nullus decidit imber, nisi cum tonitru ful uribusque, quae Septemtrionalium nomine veniunt; nam ab ea regione coeli manant; ac Bengalae degentes magis minusve valetudine fruuntur, pro numero harum tempestatum: Regio

inundatione fluminum obducitur; prae-
cipue sub tempus eluvionum; unde aquae,
ad centum usque millia passuum a mari,
salfae redduntur, agrosque tanto sale ma-
rino implent, ut incolae, nimbis remotis,
particulas salinas non sine terrae superfi-
cie abradentes, salem inde lixivient, cu-
jus tanta est copia, quanta non modo suf-
ficit degentibus illic, sed et multis aliis
qui loca interiora tenent.

Hæc etiam pars istius plагae, putridis
mortuorum animalium membris, infectis,
ac vegetabilibus cariosis, repletur. Omnes
quoque incolarum fôrdes in flumen defe-
runtur; eo quod ad ripas ejus nunquam
non alvos exonerent, ac indies non modo
seipso, quin et vestimenta sua, in eo ablu-
ant.

gio autem praecipue salubris est quando ruit aethere toto
turbidus imber aqua.

Ab idibus Julii, (qui secundus mensis est, quo effusis
decidit imber aquis), nulla ferme spirat aura, stagnat aëris,
ac per reliquum spatiū mensium sextilis et Septembris
atmosphera suffocante aestu ac humore obducitur, qui
foecundi sunt putrefactionis parentes; *Holwell on the*
manner of inoculation in the East-Indies.

6 DE FEBRE PUTRIDA

ant. In aquam fluentem projiciuntur et mortui *, ubi huc illuc aliquamdiu innantes, aquamque putredine implerent, ni a crocodilis devorarentur, aut luto immergerentur, rursusque in littus propulsi, vulturibus, corvis, milviisve † praedae essent; aut, quando aër ficcis fervoribus est exustus, cum mortuis insectis, aliisque animalibus aut vegetabilibus, in aquis relictis putrefescunt.

Si maxima aquarum copia coelo deciderit, fluminaque super ripas, durante pluvio, effusa fuerint, plurimum materiae putridae in mare detruditur; ac pauci admodum

* Hoc sit postquam pedes eorum qui interiere flammis adusti fuerint. Gangem enim pro sacrosancto sepulchro habent, nec non pro Numine, a quo post obitum excipiantur; dum in vivis sunt, illum, sublatis in coelum manibus, venerantur, seque luto ejus aspergunt.

† Haec utilissima animalia, quibus regio abundat, littera locaque palustria haud parum putrida materia liberant; religio populi, ac usus cui inserviunt, illa tutam omnisque molestiae expertia praestant, adeo ut omnino mansueta sint. Corvi porro apprime utiles sunt, in multis insectis necandis, praesertim formicis albis, volare incipientibus.

modum lectis affixi erant, quando demum ardore solis fontes et flumina arescabant. Si vero, e contrario, minus densi fusci fuerint ab aethere nimbi, necesse est ut plurimi aegrotarent.

Quo loca regionis istius magis minusve palustria erant, febris quam tractandam proponemus magis minusve vulgaris erat. De situ igitur locorum, in quibus nobis facultas fuit eam observandi, quam paucissimis absolvemus: Inciperemus autem a locis fluminis inferioribus; de superioribus postea dicturi.

PRIMA statio navium ad flumen Hugli, quae pars est Gangis in quam naves advehuntur nostrae, occurrit Cajori circiter 80 millia passuum infra Calcuttam. Hic stabant naves plus minus septingentos quinquaginta passus a littore occidentali; campum amoenissimum simul et aridum prospectantes, circiter mille passus porrectum in longitudinem, quingentos vero in latitudinem, ac sylvarum prorsus immutarem. Crepido est ripis latis ac lutosis, sur-

sum

8 DE FEBRE PUTRIDA

fum in hac regione vergens, quae ferme mille passus a statione navium abest. Hic sylvae minime sunt humidae. Vicus de Cajori ad superiorem planitiei partem situs est: Omnes socii navales qui hic erant optima fruebantur valetudine.

PROXIMUS locus est Culpi, ad latus fluviij orientale 30 millia passuum supra Cajori: Littora ibi sunt paludosa ac arboribus vestita. Ex adverso stationi navium, extat crepido, in qua mille ferme passus superius situs est vicus de Culpi; naves stant a littore circiter passus mille: Omnes nautae qui hic erant usi sunt nulla valetudine. Locus sepulturae destinatus, haud parvum momentum attulit ad tabem diffundendam; cum enim solum palustre esset, putrida ex veteribus in nova sepulchra emanabat materies; unde non modo tumulorum fossores, sed et qui funera celebrabant, afficiebantur; multique, dum supremis erga dilectissimos socios fungerentur officiis, correpti sunt aegritudine. Hic locus (Culpi) semper infamis fuit
coeli

coeli intemperie; moris enim erat, quodam ex mercaturae in India Orientali facienda societate illuc dimittere, qui navium onera excipienda ac Calcuttam mittenda curarent: Cum vero tot ex his morbo absimpti essent, munus hocce, utut necessarium, intermittere coacti sunt.

PROXIMUS ordine venit Calcutta, sedes Anglorum apud Bengalam praecipua. Hoc spatiostum est oppidum, cultoribusque frequens. Anglorum domus sunt amplissimae ac magnificentissimae, pleraeque juxta *esplanade* ante veterem arcem posita. Hujus media pars liquida irrigatur aqua; reliquae domus ad indigenas attinent, pleraeque vix tuguriis meliores; complures etiam incolae tentoria, storeis intecta, in plateis pro aedificiis habent. Quà oppidum ad Caurum vergit, existit fluvius, ex adversa cuius ripa agros bene cultos multasque arbores videre est. Paulo inferius fere mille passus, ad angulum urbis qui ad Notozephyrum spectat, nova.

B *du 2000* sunt

70 DE FEBRE PUTRIDA

funt munimenta in quibus constituunt urbem in usum Anglorum exaedificare. Regio quaquaversum amoenissima est, vilisque plena, quas tenent huc ex Anglia advenae. Japygem versus, ab oppido durorum millium passuum intervallo, conspicitur lacus nomine Magnus, qui longe lateque patet, aliisque Gangis partibus intermiscetur. Per plurium milliariorum spatium, mera palus est, arundinibus ac volucribus aquaticis repleta. Febris qua infestatur Calcutta, ad lacum istum praecipue referenda est. Ad angulum urbis septentrionalem, omnis ager est humidus, et oryzae colendae idoneus ; nihilo tamen Lacu illo Magno salubrior.

Ex hoc situ Calcuttae discimus, eam parum esse salubrem, eamque regionis partem multo magis paludibus ac malo Jove urgeri, quam Chandernagor aut Chinshura, quorum altera Gallorum, altera Batavorum sedes est. Haec modo memorata loca superius triginta fere mil-

lia

lia passuum posita sunt, ac fluvii altitudinem longe exsuperant.

PROPE Chandernagor habuimus milites castris positis munitos; erant illis protectoriis *bungelos*, i. e. tuguria ex storeis fabricata, et arundinibus intecta: Solum quod haecce occuparunt tuguria, agris circumcirca jacentibus fuit editius. In hoc loco vix ulli tenebantur morbo; ad Calcuttam vero, plurimi ex praefidiariis, multa quoque indigenarum millia, supremum vitae spiritum reddidere.

HISTORIA MORBI.

SYMPTOMATA et cursus morbi ita sese habebant: Impetus plerumque subitaneus est, et incipit sensu debilitatis, ac ingenti spirituum prostratione; accedunt frigiditas modo major, modo minor, vertigo, nausea, capitis et lumborum acerrimi dolores, manuumque tremores; vultus est pallidus, cutis vulgo arida et constricta, oculi languidi ac graves, celer at exilis pulsus,

pulsus, anhelitus plerumque difficilis et singultibus interceptus.

PROGREDIENTE paroxysmo, algores caloribus vagis intermiscentur: Hicce calor brevi factus violentus permanet, augetur nausea, et in quibusdam vomitus supervenit; unde magna copia bilis rejicitur; nec raro per alvum bilis quoque dejiciebatur; rubescit cutis, tumidi oculi, et interdum haud parum inflammati sunt: Pulsus evadit plenior, et anhelitus difficilior, cum magna inquietudine, et siti importuna; attamen, propter nauseam, potionis aeger fastidit omnes; lingua fit ffordida; ac dolores capitis et lumborum ingravescunt; delirium supervenit; lenis in facie appareat mador, qui sensim deorsum diffusus, decrescente symptomatum violentia, remissionem instare demonstrat, eaque profusis sudoribus perficitur.

REMITTENTE febre, pulsus fere ad naturalem conditionem reddit; manent tamen capitis atque lumborum dolores,
licet

licet leviores, ut et sapor oris ingratus, ac prostratus appetitus.

INGRAVESCENTE morbo, remissionem vix notabilem mox sequebatur aliis paroxysmus, qui sane haud ita magno tremore incepit; majore tamen capitis dolore, summa follicitudine, cardialgia, nausea, vomitu, bilisque dejectionibus; ^{vomitus et} dejectiones tamen plerumque albi coloris erant calcis aqua commissae, vel lactis illius quod lactentes evomunt ad instar, quando materia coagulata plurimum contrita est. Fervor, immodica sitis, ac deliria eveniunt. Lingua evadit squalidior, ac, una cum dentibus et interiore labiorum parte, nigra crusta obtegitur; spiritus calet foetetque; inchoatur de novo remissio cum sudore; ea tamen spatio temporis est brevior, nec aeque ac prior conspicua.

ALTERAM hancce remissionem sequitur paroxysmus, in quo symptomata propriis longe erant violentiora; vomitus ac dejectiones magis foetebant; lingua, dentes, ac labiorum interiora non modo atra integebantur

integebantur crusta, verum lingua adeo
arebat rigebatque, ut voces parum di-
stincte efferrentur; deliria gravia, inquietu-
do, et molestia, durante pyrexia, maxi-
me siebant; nec prius tollebantur, quam
supervenerint remissio ac sudores.

Si febris ita invaluerit in tertio paroxysmo ut mors sequatur, quod saepius
obtigit, nonnulli aegri comatosi evaserunt;
in aliis delirium est vehementius. Excre-
ta foetida, ac haud secus quam cadaver o-
lent; exonerations sunt involuntariae;
pulsus celer, exiguis, et irregularis, adeo
ut vix dinumerare aut sentire queas; ge-
lidus toto manat corpore sudor, praeci-
pue circa caput et collum; facies fit Hyp-
pocratica, et convulsa; aegroti stragula
carpunt, et floccos legunt; subit tendinum
subfultus; in tergo solum recumbunt;
sensim ad imam lecti partem dilabuntur;
extremitates evadunt frigidae ac lividae;
dein corripiuntur convulsionibus, quae
tragoediam claudunt.

URINA

URINA in primo impetu pallida ac coloratior paulatim siebat, sine ulla subsiden-
tia.

PETECHIÆ raro aut nunquam occurre-
bant; et sudamina (*Prickly heat*) quae
antea in cute fuere, statim atque febris
apparuit, evanescebant.

HÆC erat communis symptomatum
forma: Interdum tamen alia in aliis ae-
gris fuerunt phænomena, diversis ejus-
dem anni temporibus, e. g. Pulsus in qui-
busdam initio erat celer, in aliis pro sym-
ptomatibus varius. Cutis plerumque pa-
roxyymi principio arida; in quibusdam
humida, ac sudore obducta erat ab ipsis
morbi primordiis.

MENSE Septembri, quando vel maxi-
me graffabatur morbus, remissiones valde
fuere imperfectae et obscurae: Ingruente
autem hieme, ac tempore anni salubriori
redeunte, remissiones erant magis constan-
tes, et morbus ad naturam febrium in-
termittentium quam proxime accedebat,
donec tandem nihil erat quo ab his diffe-
rebat:

16 DE FEBRE PUTRIDA

rebat: In nonnullis vix remissiones perciperes, febrisque per duas septimanas duravit, nec sanatis nec mortuis aegrotis, ea qua plurimi aegrotabant tempestate. Cum morbus in uno eodemque tenore perfibat, morte plerumque finiebatur: Mitescente autem coelo, interdum paucorum dierum spatio ex continua ordinata fiebat intermittens; ac aeger, ni jecur affectum esset, quod haud raro accidit, convalescebat. Hepatitis curatio fuit incerta, nec sine longi temporis dispendio perficienda; nam diarrhoea colliquativa plerumque superveniens aegrum funere mersit acerbo.

PAROXYSMUS quisque subsequens praecedente erat periculosior; tertius saepius fuit funestus; nonnulli etiam in primo interiere; tum vernaculo sermone *febris puca*, i. e. vehemens, nuncupabatur *.

CAUSE

* Prof. Alpin. de morbis Ægypt. lib. I. cap. 14.

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Qui rei nauticae apud Europæos operam navant, cum Bengaliam tempore autumnali delati fuerint, huic febri valde sunt obnoxii. Huic morbo quasi praedispontur ex victu; vel eo quod conclusi sint; vel quod plurimum caloris inter navigandum perpeſſi fuerint; aut quod saepius per plures horas continuas frigore nocturno sunt objecti. De hisce omnibus sigillatim et ex ordine; ac primo de victu differemus.

PLERAQUE sociorum navalium cibaria falsa ac saepe putrida sunt. Vegetabiles recentes habent omnino nullas, sed tantum panes bis coctos, ac farinacea quedam non fermentata; liquores vinosi vel spirituosi tam exiguis iis tribuuntur portionibus, ut putredinem istam cibi animalis quo utuntur minime valeant emendare. Illorum igitur fluida magis magis

que in putredinem sunt propensa, et ad huncce praedisponunt morbum.

DIU coarctatis, et in aëre parum salubriversantibus, praesertim si naves adversis tempestatibus in alto fuerint jactatae adequt spiracula tormentorum ac foros claudere oporteret, humorum putrefactio vel maxime inducitur, morbiique hujus fundamenta jaciuntur.

CALORES quos dum petunt Indiam perferunt, et si minus quam in ipsa India flagrantes, nimii tamen sunt cuilibet in Europa nato. In alto, calores plerumque inter Tropicos in thermometro Farenheitiano sunt 84° , qui quidem illos relaxant, nec non et humorum corruptionem promovent, praesertim quando cum superioribus causis coincidunt, ac languorem et inertiam creant, quae quoque faciunt ut augeatur putredo.

CAUSIS hisce ingens accedit incrementum, si viri saepius ac diutius nimbis, aeris humiditati aut frigori, inter munera noctu praestanda, expositi fuerint: Ita vero saepissime

pissime cum illis agitur, quando navem superiora versus fluminis agunt; unde cohibetur perspiratio, fluidaque recrementitia, per cutem emitte sueta, in corpore retinentur; hinc ad putridam hancce febrem vel maxime augescit praedispositio.

CAUSÆ OCCASIONALES.

Ex causis hujus morbi remotis, efficacissima sunt paludum putrida animalium materia refertarum effluvia *; ex quo autem genere animalis corruptionis hoc virus oriatur, parum comperimus: Liquet enim, omne genus putrefactionis hos effectus non producere, ex illis qui rei anatomicae operam dant, aut iis qui per artes suas putridis animalium effluviis objiciuntur; quales sunt, coriari, aut laniones qui lanienas immundas habent; seu foricarii, qui putridis morbis non magis quam reliqui mortalium sunt proclives. Nec

ciborum

* Pringle's Observations, part 3. chap. 4. § 2.

ciborum curatores, qui navitis commeatus ministrant, qui que fere semper inter putrida ac rancida locorum effluvia in quibus commeatus asservantur degunt, febribus putridis magis quam socii sui sunt obnoxii.

SED utcunque haec sese habeant, quan-
dam fermentationem putridam noxios va-
pores praebere, qui humidis paludum va-
poribus conjuncti perniciosiores redduntur,
compertum habemus ex testimonio PRIN-
GELII, et aliorum qui de medicina prac-
tica scripsere. Huic igitur causae tribui-
mus repentina illa ac violenta mala qui-
bus premebantur illi queis negotium da-
tum erat mortuos apud Culpi inhumandi.
Ex magnis Nili Gangisque inundationibus
tempus anni fit salubrius; eo quod putri-
dae animalium ac vegetabilium res in mare
devehantur: Ex hoc igitur satis constat,
quantum putredo spectet ad effluvia palu-
dum perniciosiora reddenda.

Noxi vapores qui paludibus emanant
haud

haud longe patent*; nam persaepe naves a littore haud multum remotas a labe prorsus immunes vidimus: Licet haec palustria miasmata morbum primo invehant; istamen contagione diffusus magis fit epidemicus †. Ita navis illa quae nomine Drake veniebat, nullo adhuc commercio cum infectis navibus habito, per duas hebdomadas a morbo immunis fuit; statim vero atque malum invehebatur paucis diebus multi correpti erant, ita ut pestifera ejus natura nobis satis fuerit spectata.

INDE evenisse auguror, ut morbus iste crebrior esset inter navium praefectos, ut et inter eos qui militibus ad Calcuttam praeerant, eo quod ex officio oporteret illos saepissime inter suos versari. Si enim contagio non fuisset, illi valetudinem sedulo curantes, nec multum praedisponentibus aut excitantibus causis expositi, multo saniores fuissent quam re vera erant.

INGENIOSUS JACOBUS BADENOCH,
M. D. in Nottinghamia nave Indica chirur-
gus,

* Lancif. de nox. pallud. effluv. lib. 2. epid. 1. cap. 3.

† Cleghorn's observ. chap. 2. p. 121.

gus, in dissertatione sua M.S. de febre qua
socii navales ad insulam Johannam corre-
ti erant *, febrem hancce minime judicat
esse contagiosam : “ Nulli enim,” inquit,
“ ea corripiebantur, nisi qui in terram e-
gressi ibi dormiebant, quos, cum febris per-
graffset, prorsus evanuit.” Idem accidisse
memorat in nave Ponsborne, in febre bili-
osa qua correpti sunt apud insulam Mohi-
lam †. Etsi illi labem contagionis omnino
nullam animadverterint, ita tamen inter-
dum rem se habere nullus dubito; nobis
saltem satis constabat, nostram fuisse con-
tagiosam. In medio tamen nos hanc rem
relinquimus, minime dubitantes, quin cer-
tiorem ejus descriptionem in apricum aetas
prolatura sit.

NOTATU tamen dignum est, posse nos
venena tanta copia sumere, quanta, ni iis
prius assuefacti fuerimus, de medio statim
nos

* Lecta soc. philos. Edinensi Julii 7mo 1768.

† Johanna et Mohila duae sunt ex Commoro-insulis
inter angulum de Madagascar septentrionalem et oram
Mezombie.

nos tolleret; eodem prorsus modo, si perpetuo in regione paludosis miasmatibus repleta vivatur, illorum miasmati minus sumus obnoxii: Hinc qui ex Europa noviter advenerunt, citius in morbum incidunt quam milites ad Calcuttam praefidiarii qui aliquamdiu ibi manferant.

FERVOR febrem hancce vel maxime excitat; unde multi ea tenentur qui Solis flagrantis exponuntur ardoribus.

ALGOR proximum locum a miasmatis paludosis obtinet, tanquam causa efficiacissime excitans; ac plerique censent, hunc solum modo corpus praedisponatur, valere morbum efficere, ei omnino qui paludum miasmatibus gignitur simillimum. Agit forsan debilitatem inducendo, ac perspirationem coercendo; unde putridae materiae miasmata, aliter a cute ejicienda, in corpore remanent; atque hinc oritur febris.

INTER causas occasioales ac praedispontentes hujus febris numerandus est et somnus: Per somnum enim tota relaxatur fabrica;

fabrica ; unde facilius afficitur miasmatis noxiis quam cum quis sit experrectus, aut rem aliquam studiose prosequatur. Si somnus extra navem in locis palustribus capiatur, licet nulla alia intercedat causa, haud raro naves multis operariis privantur; quod quibusdam supra memoratis accidit, sciz. Nottinghamiae navique Ponsborne dictae, ut et Britanniae: Plerique enim vectores qui ad Johannam dormiebant febre quam inter egrediendum contraxerant interiere. Haec occasionalis causa adeo certa ac potens est, ut praefecti navium qui aliquos suorum, nisi ultima urgente necessitate, navibus egredi dormiendi gratia sinunt, magnopere sint culpandi. Est etiam quod aegri praesertim singulis noctibus navibus imponantur; quippe morbis debilitati longe facilius incommodis afficiantur si inter humidos nocturnos vapores somno indulgeant.

AFFECTUS enervantes, quales sunt moeror, metus, atque horror, causae excitantes hujus morbi existunt; eo quod perspirationem

spirationem cohibeant, ac debilitatem afferant.

EXTAT et alia excitans caufa, viz. crapula; nimia enim ingurgitatione carnis bubulae in stabulis saginatae quae in cibum recepta est, antequam palustres febres cessant, sat bene notum est, plurimos apud Bengalam febrem istam sibi ipsis perisse.

VIS Solis ac Lunae ad Bengalam mirabiliter ad recidivam hunc morbum perpessos proclives efficit; unde hanc inter causas excitantes morbi annumerare possumus; est enim ita insignis, ut aegrotus, qui octo aut decem diebus convaluit, in summum recidivae adductus fuerit periculum, antequam lucidum coeli decus plenum orbem impleat, aut sub interlunium, ni cortex Peruvianus inhibendi causa detur. Documenta tam multa sunt, ac res ipsa ita cunctis Bengalae degentibus innotescit, ut modo dixisse sufficiat •.

D QUOS-

* DECIMO sexto calendas Novembris, anno 1762, tempore pomeridiano, Solem haud parum lumine defectum vidimus;

26 DE FEBRE PUTRIDA

QUOSDAM ipse vidi, qui non nisi sub ipso plenilunio et interlunio paroxysmum, et tum unicum tantum, habuere; qui tamen facili negotio arceri potuit,

fi

vidimus; ac cum antea sub serena coeli facie, ex nimio aestu laborabamus, mox inter maximam obscurationem aër multum algebat. Tunc temporis, remittens febris qua tenebatur D. MACQUIRE a praefecto in concilio tertius, subeunte Solis defecitu, exacerbata est; eodem vero transiente, evanuit. Ægroti vero qui tum nostra sub cura erant non acommodum afficiebantur.

Subitos ac violentos Lunae effectus tum praecipue observavimus 4to Nonas Novembris, hora circiter secunda matutina, quo tempore terra interposita radios interceptit solares; in eo temporis articulo haud pauciores octonautarum ex Nave Drake, qui ad Calcuttam in aedibus praefecti navis ex febribus convalescebant, eodem fere temporis punto, vehementissimo paroxysmo sunt correpti; et idem plurimis evenit qui in nave fuere collegae nostri curae demandati.

QUICUMQUE hanc rem ad praxin medicam adhibere velit, studium omne suum conferre debet in hisce observandis quae in hac regione a Luna perficiuntur. Hujus motus, et aestuum ex his pendentium theoriae, idea generalis ex operibus D. JACOBI FERGUSON, R. S. S. optime parari potest: Hisce igitur perspectis, arti medendi addicti facile cognoscere possunt, quo potissimum tempore vis lunaris maxima sit, et qua praecipue tempestate ef-

ficiens

si cortex Peruv. paucos dies ante exspectatum accessionis tempus exhibitus, ac usque quo illud sit elapsum continuatus fuerit, in hujuscemodi casu febricitanti puerο cuidam Mauro ipse sanantes porrigebam manus, morbum usque ad quatuor paroxysmos quovis plenilunio et interlunio tutò redeuntes permisi, ut prius rem ipsam exploratam haberem, quam corticem coercentem admoverem.

DIAG-

fectus ejus praecavendi sint. Nos quidem nauticam illam ephemerida commendamus, publici juris a Reve rendo D Maskelyne factam in usum eorum qui in patenti oceano longitudinem explorare velint, quaeque motus omnes lunares exacte persequitur. Intra Tropicos lumina coelestia saepe verticalia sunt, ac proinde majori vi agunt quam in regionibus altiorum ut vocant latitudinum: Litteratissimus autem M E A D complura collegit exempla virium Solis et Lunae sub coelo Britannico; at in India Orientali et Occidentali, ut in quavis alia intra Tropicos regione, multo plura et notabiliora facile colligi possunt.

DIAGNOSIS.

Si magna debilitas quam subsequuntur horrores, capitis ac lumborum dolores, pulsus exilis celerque, vomitus et purgatio bilis, pyrexia quae effuso sudore sublevatur; si haec in paludosa regione eveniant, qua vis caloris intensi vix tolerabilis est, dumve frigora Zephyris mitescunt, aut statim post aestivos calores, praecipue circa tempus autumni; haud veremur afferere aegrum palustri febre teneri.

QUOD ad hanc febrem attinet, si tanquam speciem consideremus, satis constat, ex remissionibus quae fere semper occurunt, atque eo quod saepius regularis intermittentis typum induat, ad hanc classem illam esse referendam; aut si aliquid intersit discriminis, inter eas esse annumerandum quas scriptores practici remittentes appellavere. Nihil autem opus est, ut has ab intermittentibus secernamus;

mus; facile enim distinguuntur ab his febribus quibus inflammatoria jungitur diathesis, quarumque remissiones vix percipiatis; adeoque genus continuarum effor- mant. Si rem altius repetere oportet, ac febres istas ad aliquod genus intermit- tentium potissimum referre, ipse quidem lubentissime eas ad tertianas retulerim, eo quod in hac forma plerumque appare- ant; quando remittunt aut brevioribus recurrunt intervallis, eodem prorsus mo- do sese habent ac tertianae duplices, aut aliae febres quae naturam tertianarum planissime indicant.

FEBRIS palustris haud difficulter distin- guitur a febribus malignis et pestilenti- bus; eo quod ab effluviis paludosis origi- nem trahat, quodque vomitio ac purga- tio bilis eam vulgo comitentur, ut et ex intermissionibus ac remissionibus.

DISCREPAT a synocho, quod illa a causa evidenti oritur; haec non item, saltem rarius; quod in illa abest diathesis phlo- gistica, quae in hac magis manifesta ty- pum

30 DE FEBRE PUTRIDA

pum febris continentis exhibet; quod haec denique sit morbus regionum et tempestatum frigidarum.

A febre ista distinguenda est quam comitantur phlegmasiae simplices quibusdam symptomatis huic morbo propriis, quales sunt remissiones, &c. quae vix unquam occurrunt quando phlegmasia sola aeger urgetur.

METHODUS MEDENDI.

UT sanitatem illis qui hac febre labrant restituamus, sequentia observanda veniunt:

imo, NIMIAM febris violentiam oportet mitigemus.

2do, HUMORES putridi sunt evacuandi, ac ne corpus nimium ad putredinem vergat sedulo cavendum.

3to, ÆGROTANTIA vires, durante morbo, quam maxime sunt sustinendae.

4to,

4to, Postremo, PAROXYSMORUM redditus
quamprimum sunt prohibendi.

AD febris vim leniendam, curandum est,
ut omnes causae quae morbum irritare
aut stimulare possint, quales sunt ingens
calor, lux nimia oculis offusa, clamor,
motusque, summa ope evitentur.

Si, dum adeat paroxysmus, caput et lum-
bi vehementer doleant, si pulsus sit plenus
ac durus, calor intensus, venaesectio, at
summa cum cautela, admittenda est. Etsi
summa ejus utilitas in locis frigidioribus
a PRINGELIO et TISSOTO abunde de-
monstretur; ac licet CLEGHORNIUS in
regionibus etiam calidioribus eandem usui
esse posse ostenderit; ausim tamen affir-
mare, tum ex propria experientia, cum ex a-
nimadversionibus D. BADENOCH in dis-
sertatione sua de febre apud JOHANNAM,
successum remedii hujus haud dilucide
patere, ac potius aegrum saepe inde in
maximum periculum adductum fuisse.
D. BADENOCH, et chirurgus in nave
Ponsborne, uterque duorum aegrotantium
sub

sub illorum cura, morbum misso sanguine levare tentabant ; unusquisque vero unum morte perdidit, alterum uterque servavit.

Nos quoque duorum venas incidimus, viz. D. RICHARDSON a praefecto navis primi, cui capitis dolor acerrimus erat, plenus et durus pulsus, et sanguinis circiter quatuor aut quinque uncias detraximus ; quo facto, non parum sublevatus est, neque inde retardata fuit medela, et postea quidem febris minus inordinata erat. In altero venaefectionem adhibuimus, eo potissimum tempore quo vel maxime graffabatur et vehemens erat morbus. Vir ille sanguinis emissionem tantopere flagitabat, ut reliquos omnes eadem cupiditate accenderet, fidemque faceret nos, unicum illud subsidium negando, cunctos ad imos manes demissuros ; nos ergo, ut animos eorum sedaremus, nec amplius sollicitaremur, iis morem gessumus, ac sanguinis circiter quinque aut sex uncias sollicito isti viro in intermissione detraximus :

Proster-

prosternebantur statim vires ejus, ac intra horae spatium, cum testamentum fecisset, proximo paroxysmo morte praereptus est.

QUIDAM artem medendi penitus callens censet, si viri modo memorati vena secta fuerit in pyrexia, ac non inter remissionem, feliciorem fortassis ejus eventum futurum fuisse *.

ACRI in ventriculo bili haecce febris excitatur; si aegrotus in vomitionem pronus sit, calida aqua, ut facilius fiat, est praebenda †.

LIQUORES acidi, refrigerare aegros inservientes, acrem in stomacho bilem et intestinis diluunt, sitim sedant, caloremque minuunt; ac proinde, quo minus febris plus satis faeviat, inhibent, putridos quoque emendant humores: Ex omnibus maxime idonei sunt qui cum farinacea materia admiscentur; tales enim facilius cum fluidis nostris coalescunt; hinc etiam acriis in primis viis obtegitur materia, ac nutri-

E tur

* Cleghorn's Observ. p. 182. Pringle's Observ. part 3.
chap. 4.

† Cleghorn's Observ. p. 184.

tur aeger ex liquoribus acidis et fructuum acidorum succis; tum acida fossilia, ac crystalli tartari, pro varia aegri conditione, usui esse possunt.

QUANTAM salutem in hac febre, ut in plerisque aliis, modo dictum medicamen, crystalli, sciz. tartari, afferre possit, primum ego didici ex solertissimo amico meo D. GUL. FORDYCE, in tertia pedestrium fatelitum cohorte chirurgo. Eo ille inter milites istius cohortis non sine fructu maximo utitur. In febribus enim putridis, non solum putridos corrigit humores potu solito commistum, verum etiam, si cum tamarindis et manna exhibetur, antisepticum praebet purgamen, putridam bilem ejiciens; et cum illius, tum Italorum medicorum *, et Doctoris MONCHY successus, hujus medicamenti abunde demonstrant utilitatem; et si vires ejus antisepticae tantae fortasse non sunt ac limoniorum succus et acidorum fossilium †; ingens tamen

* De hoc certior factus sum a Doctore Geraldī, haud ita pridem Bot. Professore Romæ.

† Macbride's essays, p. 110.

men ejus utilitas experimentis satis patet: Cumque tam facile asservetur et administretur, summae esse curae debet omnibus qui in classibus aut exercitibus aegrotis prodesse volunt, ut semper praesto sit; cum quivis multis simul aegris prospicere debeat, ejus maxime interest medicamenta facile parabilia ad manus habere.

SALES neutri ex succo limoniorum parati in ardore febris adhibentur. His minuitur nausea, rite efformantur paroxysmi, pleniorque fit remissio; praecipue grati sunt si in statu effervescendi propincentur *: In eundem finem alkali fixum cum triplici crystallorum tartari quantitate ac sacchari exigua portione conterere, ac in pulverem subtilem redigere possumus †; et si hujus drachmae pars dimidia in cyathum aquae injiciatur, perfacile conficitur et exhibetur mistura neutra et effervescentia; mistionum hujusmodi effervescentia

* Town, p. 36. 37. &c.

† Dr Lind, formula medicament. facil. parat. quantitas tantum crystalli tartari ad penitus saturandum augeatur; adjicitur sacchari aliquantulum, ut gratior sit,

vescentium vis antiseptica experimentis D. MACBRIDE liquidò appareat *: Nitrum plerisque ingratum inveni; atque ideo haustibus tantum salinis usus sum; nondum enim pulveres illi salini LINDII mihi innotescabant.

H_E M_OR_ES putridi, tum supra cum infra, praesertim inter primam remissionem, expurgandi sunt. Utrum vero hoc perficiendum sit vomitu et purgatione alvi simul, an hac sola, sub judice lis est: Videatur hoc praecipue niti praesentia aut absentia inflammationum in visceribus abdominis. Si nulla inflammationis apparet signa, vomitus sat feliciter cieri potest. Dentur ergo quinque seu sex grana ipecacuanhae, cum uno aut altero grano tartari emetici. JOANNES PRINGLE, Eques Baronettus, necessitatem tartari emetici addendi ostendit; quippe sine eo diuturniores ac vehementiores existunt paroxysmi †. HUCK, M. D. exiguae ipecacuanhae ac tar-

tari

* Macbride's essays, p. 145.

† Pringle's Observations, part 3. chap. 4.

tari emetici doses exhibet, ita ut vomitio non statim excitetur; eas autem propriis intervallis repetit, nec prius ullum aegris potum concedit, quam aliquot doses exhibitae fuerint, ut, sciz. intestina ingrediantur, atque adeo simul et semel bilem alvi dejectionibus ut et vomitu ejicient. Tartarus emeticus non solum putridos ejicit humores, verum etiam virtute quaedam praeditus est qua tollitur febris; si doses enim usque ad nauseam adhibeantur, non modo faciliora reddunt symptomata, sed saepissime morbum prorsus summovent.

Si in quibusdam abdominis visceribus topicae inflammationis existant symptomata, quae non accidunt nisi morbus interaverit, vomitus evitandus est; ac necessaria bilis evacuatio purgationibus alvi solis perficienda est, quae in curatione hujus morbi semper utiles sunt.

CUNCTA acria ac fortia purgantia cane pejus et angue sunt fugienda, ac mitia et antiseptica adhibenda, qualia sunt crystal-

38 DE FEBRE PUTRIDA

li tartari, aut tamarindi manna seu sale cathartico Glauberi commisti *.

HUMORES turgescentes, atque erumpere annitentes, secundum HIPPOCRATEM †, purgationem indicant. Eadem quoque indicatur ab ingrato ac amaro oris sapore, nidorosis foetidisque eructationibus, alvo suppressa, tumido abdomine, borborygmis, torminibus, &c. ‡

PURGANTIA omni tempore remissionis vel paroxysmi dari possunt, nisi quando aeger frigore et horrore premitur; crystallis tartari, tamarindis, ac manna, potui ordinario commistis, potiones gratas praebent; iis uti possumus quoties purgatione opus est.

AD vires aegri sustinendas, sedulam navare operam debet medicus; quippe non minus inde oritur utilitatis, quam ex ipsis medicamentis: Longe pauciores ad Bengaliam morte praerepti sunt in nave illa Indica, quae Drake nominabatur, quam in reli-

* Huxham on fevers, p. 111.

quis

† Aphor. 2. § 1. et lib. de humoribus.

‡ Huxham on fevers, p. 112.

quis omnibus quorum singulae non minorem aegrotantium numerum continebant. Debebatur hoc humanitati praefecti navis D. JOANNIS SMITH, qui omnia necessaria nobis praebenda ac aegros rite tractandos curavit: In illorum usum, loca navis salubriora affignavit, ac aedibus ejus in oppido, quasi hospitio quo convalescerent aegrotantes, utebamur, ubi nihil illis idoneum desiderabatur; victus ideo curam agentes, vires sustinuimus, quae secus magis magisque inter morbum deficerent; et in hunc finem aegroti exiguis panadae portionibus, ex oryza ac hordeo coctis, cum uvis Corinthiacis, seu passis, ac prunis vescebantur, quae omnia faccharo et vini aliquantulo, praesertim vini rubri (*vulgo claret dicti*) condita fuerunt. Tempore paroxysmi ex farina et oryza confectis pulmentis, acidorum fructuum succo ac faccharo conditis, sustinebantur aegri: Sitis etiam inde sedabatur; et, subeunte remissione, vini aliquid hisce potionibus admistum est.

INDUSIA, lodices, ac stragula, saepius sunt mutanda, ac aëri exponenda; foeces fordesque quamprimum removendae; oportet etiam ut loca quibus aegri decumbunt sint salubria, et aceto conspersa; denique ut aegrī cura quanta maxima prospiciatur. Compertum ego habeo, medicum haec sedulo obſervantem, qui que ea exequi potest, multo magis aegrī profuturum, quam medicum peritiorem hisce commodis deſtitutum.

VESICATORIA nunquam admovenda sunt niſi febris diutius duraverit, aut spiritus pulsusque aegrorum defecerint. Pefſima quaeque ex praematu ro eorum uſu ſequi demonſtravit HUXHAM, artis ſuae peritia ac ſolertia nulli ſecundus.

Ex cortice Peruviano ſolo affulget ſpes morbum coercendi viresque aegro restituendi; quo autem citius coercedeatur, eo melius: Inde enim non ſolum aegrotum periculo mortis eripi emus, in quod unoquoque paroxysmo adducitur, verum etiam obſtructiones iſtas fugimus quae

in

in visceribus abdominis accidunt, quaeque ex diuturnitate morbi, non ex cortice in curatione adhibito, proveniunt: Ipse quidem semper tempore secundae remissionis corticem administravi, inter priorem ut primae viae emundarentur unice sollicitus.

Ni ante finiantur necessaria purgamina, quam adhibetur cortex, labor omnis irritus perit: Nunquam fallit hoc remedium nisi inhibeamur, praesertim vomitu vel diarrhoea supervenientibus, quo minus id ante redditum paroxysmi satis larga copia ingeramus. Ne vomitus aut purgatio alvi cortice excitentur, paucae guttae liquidi laudani unicuique dosi commiscendae sunt. Quantitas dari sueta erat drachma in cyatho aquae *, singulis horis, incipiendo quamprimum vis febris lenta erat ac pulsus ad naturalem modum quodammodo accedebat,

F quae

* Haec corticis Peruviani exhibendi methodus gratissima in tenui lupulata aut generosiore cerevisia aqua commista, peragenda est. Hoc genere potus ingratus sapor omnino tolletur; idem quod ad rhabarbarum efficere monet doctissimus obstetricii Professor.

quae plerumque accidunt ante sudores penitus peractos. Uncia corticis non semper ad febrem cohibendam sufficiebat; unciae vero cum semiſſe certissima erat efficacia. Quotidianus uſus corticis in exiguis portionibus continuandus eſt, uſque quo aeger vires recuperet; ac postea major ejus quantitas praebenda eſt, praecipue ſub tempore eluvionum; ea enim tempeſtate, recidiva maxime extimescenda eſt, quae plerumque vi ſolari ac lunari efficitur.

Etsi cortex in febribus regionum frigidarum nimis cito datus adeo febrem non cohibet, ſed etiam aegrum in ſumum periculum adducit, hoc fit quod iis febribus coniuncta ſit diathesis inflammatoria: Citius autem vim corticis repellentibus eam ingerere in febribus regionum calidarum licet; quippe hic adeſt diathesis putrida illi inflammatoriae oppofita vim antifepticam corticis protinus exposcens; et tuto ſimul ac utiliſſime adhibitum fuiffe, uſus et experientia plurima jam docuit.

Hoc

Belgebre

Hoc etiam magis D. BADENOCH haud ita pridem confirmavit; qui comperit posse se, sine periculo, quovis tempore morbi, vel etiam in paroxysmo, corticem admoveare, in putrida ista febre in quam impliciti erant ad Johannam in Nottinghamia nave Indica simul vecti. Corticem, ancipiti eo statu, exhibere impulsus est; eo quod remissiones parum distinctae apparerent, quodque morbus esset maxime funestus; adeo vere prospere cessere illius conamina, ut postea ne unum quidem aegrum amitteret.

Quo genere ciborum statim a febre utantur, nobis vel maxime est curandum; nulla enim ex re alia magis imminet recidivae periculum quam ex cibi animalis praematuoro usu.

JUNIORIBUS medicis, qui in hoc morbo prodesse volunt, sequentia nostratium opera lubentissime commendamus, viz. CLEGHORNII Observationes de morbis Minorcae graffantibus, cuius praxis non solum in hac plaga, sed et ad Bengaliam, longe optimam fuisse deprehendebatur.

Perlegere

Perlegere etiam debent opera JOANNIS PRINGELII Equitis Baronetti, Observatio-nes scilicet ejus de Morbis Castrorum accu-ratissimas; ac denique legant utilissima illa scripta dignissimi amici ac cognati nostri JACOBI LIND apud HASLAR, M. D. trac-tatum ejus, sciz. de Nautarum Sanitate Conservanda, ac de Contagione; nuperum quoque ejusdem opus de Europaeorum morbis in calidis regionibus degentium, quod doleo non nisi post hancce dissertationem absolutam in nostras incidisse manus.

JAM tempus est ut huic dissertationi finem imponam: Nec tamen possum, quin prius nos quamplurimum hujus Academiae Professoribus debere agnoscam, et pro officiis quibus omnes qui sub illorum au-spiciis studiis incumbunt nunquam non summa cum comitate et benevolentia prosequuntur, quam maximas rependam gratias. Cuncta itaque felicia atque fau-sta illis omnibusque litterarum fautori-bus cedant, corde atque animo exopta-mus.

F I N I S.

1940-1941

1940-1941
1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

1940-1941
1940-1941

... et de la mort d'au
... plementum etiam deinde
... etiam deinde. Deinde Observatio
... etiam deinde. Morbis Gastrorum acca
... etiam deinde. Ie que legant etiam
... etiam deinde. Etiam ac deinde.
JACOBUS M. apud HESSECK, M. D. 1666
... quod. Etiam de Morbis Gastrorum
... Conferendum ac de Confusione etiam
... quod. Etiam opus de Morbis Gastrorum
... etiam deinde regio non degeneratio
... quod. Etiam non sibi post bancae differentia
... etiam deinde. Etiam deinde.
... Etiam deinde. Etiam deinde.
... Etiam deinde. Nec tamen polluta, quia
... prius nos quibus erimus. Iuvenis Academ
... etiam deinde debet agnoscere et pro
... etiam deinde. Etiam deinde.
... Etiam deinde. Nec tamen polluta, quia
... sumus cum constitutis et benevolentis
... geniternuntur cum maximis reperendara
... gratias. Constatuerem felicia omnia re
... Etiam omnibus litterarum rauteris
... sedam corde effice animo eti

Car

W

